

PARAULES DE VIDA

Jornada Mundial de la Pau

El passat 1 de gener vam celebrar la Jornada Mundial de la Pau. La pau no és únicament l'absència de guerres i conflictes, sinó un concepte positiu: expressa el desig que hi ha en tot ésser humà d'aconseguir la felicitat vivint una harmonia positiva amb els altres, amb la naturalesa i amb Déu. En la Sagrada Escripura constitueix la màxima expressió dels béns que Déu regala a la humanitat en la persona del Messies, que és designat com a «príncep de la pau». En els salms s'expressa l'anhel que «el benestar floreixi als seus dies, i mesos i anys abundi la pau».

La història de la humanitat ens mostra també que aquest anhel mai s'arriba a viure plenament en el nostre món, que els conflictes reapareixen constantment i que la humanitat ha de cultivar i educar-se en aquelles actituds que construeixen la pau entre les persones i entre els pobles. El camí cap a la pau no és fruit únicament d'acords polítics entre els poderosos, sinó que naixerà d'un cor renovat a imatge del cor de Déu, Pare i Creador. Es tracta d'un vertader camí espiritual que estem cridats a recórrer junts els éssers humans. Només així arribarem a una pau duradora.

El missatge que el papa Francesc ens dirigeix enguany convida a fomentar una «cultura de la cura com a camí de pau». Cuidar d'algú o d'algo és més que procurar que no li ocorregi res dolent; consisteix a intentar que tingui tot el necessari per a una vida digna. És quelcom més que una preocupació pel material: suposa un compromís del cor que porta a fer per l'altra persona molt més del que estem obligats, i que pot comportar un sacrifici personal. Implica generositat i gratuïtat. En el context de l'actual pandè-

mia hem vist testimoniatges impressionants del que significa cuidar de l'altre, en les persones que s'han posat al servei dels malalts: investigadors, sanitaris, sacerdots que els han acompanyat espiritualment, etc... Essent així fidels al mandat de Déu que ens crida a cuidar la creació i al germà.

La cultura de la cura s'ha plasmat en la tradició espiritual cristiana en les obres de misericòrdia corporals i espirituals, que «constitueixen el nucli del servei de caritat de l'Església primitiva». En posar-les en pràctica, la comunitat cristiana es converteix en una llar acollidora per als més fràgils i oberta a totes les necessitats humanes. Aquesta cultura ha d'inspirar tots els

àmbits de la vida humana: la política ha de cuidar del bé comú; les organitzacions socials, dels més pobres; i tots de la creació.

Si la cultura de la cura no s'orienta als més febles, s'introdueixen en la societat principis i lleis que constitueixen un autèntic perill per als més fràgils i, per tant, per a la pau, com la llei aprovada recentment al nostre país, que legalitza l'eliminació de la vida humana en la fase terminal, en lloc d'afavorir la seua cura. Una societat educada en la cultura de la cura no hauria de romandre indiferent davant aquest atemptat a la pau que ens posa en perill a tots.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Què ens van fer? Una marca que portem al front, molt més que un tatuatge que emmascara la pell. La marca profunda del baptisme s'encasta en el nostre ésser. Vàrem quedar traspassats pel Ressuscitat. Empeltats en Ell.

La poca consciència del baptisme rebut ens porta a oblidar aital data. Però l'efecte del sagrament iniciàtic de la fe persisteix. Poc ens pensàvem com ens estimaven els nostres pares quan ens van fer aquest gran

regal. Els hi heu agraït mai el do de la fe?

Potser era una tradició i potser es pensaven fer una festa social. Però van convertir-nos en unguits per Déu. La marca indeleble de la fe. Ens van ficar Déu a dins. Potser sona molt vulgar però ho podem traduir per viure acompanyats amb Jesús, essent por-

Senyalats

tadors del seu mateix Esperit, el Sant. Ai! Si ens ho creguéssim! «Ja no soc jo qui visc, és Crist que viu en mi» (Ga 2, 20). I quin sagrament tan ben pensat! Senyalats per l'Esperit Sant com a marca de la configuració a Crist. Hem estat entregats a Ell i Ell ens ha fet seus. El pacte d'amor que Déu ha fet amb nosaltres ens ha incorporat a Ell.

Per això, tan important és la marca que ens ha quedat a nosaltres pel baptisme com ho és la marca que li ha quedat a Déu per haver-nos fets seus. El profeta Isaïes ens ho descriu «Et duc gravada a les palmes de les mans» (Is 49,16). Fins quan ens faltirà fe per creure que Déu no pot viure sense nosaltres un cop ha tatuat el nostre nom en la seva mà. Ja no podem viure l'un sense l'altre.

Mn. Valentí Alonso i Roig
Rector a diverses parròquies del Penedès

PALABRAS DE VIDA

Jornada Mundial de la Paz

El pasado 1 de enero celebramos la Jornada Mundial de la Paz. La paz no es únicamente la ausencia de guerras y conflictos, sino un concepto positivo: expresa el deseo que hay en todo ser humano de alcanzar la felicidad viviendo una armonía positiva con los otros, con la naturaleza y con Dios. En la Sagrada Escritura constituye la máxima expresión de los bienes que Dios regala a la humanidad en la persona del Mesías, que es designado como «príncipe de la paz». En los salmos se expresa el anhelo de que «en sus días florezca la justicia y la paz abunde eternamente».

La historia de la humanidad nos muestra también que este anhelo nunca se llega a vivir plenamente en nuestro mundo, que los conflictos reaparecen constantemente y que la humanidad debe cultivar y educarse en aquellas actitudes que construyen la paz entre las personas y entre los pueblos. El camino hacia la paz no es fruto únicamente de acuerdos políticos entre los poderosos, sino que nacerá de un corazón renovado a imagen del corazón de Dios, Padre y Creador. Se trata de un verdadero camino espiritual que estamos llamados a recorrer juntos los seres humanos. Sólo así llegaremos a una paz duradera.

En el mensaje que el papa Francisco nos ha dirigido este año invita a fomentar una «cultura del cuidado como camino de paz». Cuidar de alguien o de algo es más que procurar que no le ocurra nada malo; consiste en intentar que tenga todo lo necesario para una vida digna. Es algo más que una preocupación por lo material: supone un compromiso del corazón que lleva a hacer por la otra persona mucho más de lo que estamos obligados, y que puede comportar un sacrificio personal. Implica generosidad y gratuidad. En el contexto de la actual pandemia hemos visto testimonios impresionantes de lo que significa cuidar del otro, en las personas que se han puesto al servicio de los enfermos: investigadores, personal sanitario, sacerdotes que los han acompañado espiritualmente, etc... Siendo así fieles al mandato de Dios que nos llama a cuidar la creación i al hermano.

La cultura del cuidado se ha plasmado en la tradición espiritual cristiana en las obras de misericordia corporales y espirituales, que «constituyen el núcleo del servicio de caridad de la Iglesia primitiva». Al ponerlas en práctica, la comunidad cristiana se convierte en un hogar acogedor para los más frágiles y abierta a todas las necesidades humanas. Esta cultura debe inspirar todos los ámbitos de la vida humana: la política debe cuidar del bien común; las organizaciones sociales, de los más pobres; y todos de la creación.

Si la cultura del cuidado no se orienta a los más débiles, se introducen en la sociedad principios y leyes que constituyen un auténtico peligro para los más frágiles y, por tanto, para la paz, como la ley aprobada recientemente en nuestro país, que legaliza la eliminación de la vida humana en la fase terminal, en lugar de favorecer su cuidado. Una sociedad educada en la cultura del cuidado no debería permanecer indiferente ante este atentado a la paz que nos pone en peligro a todos.

† **Enrique Benavent Vidal**
Obispo de Tortosa

Conferiment del ministeri de l'acolitat

En el marc d'aquest segon diumenge d'Advent, la Parròquia de Sant Miquel de Deltebre hem participat amb alegria en la Missa de la institució del ministeri d'acòlit del seminarista que ens acompanya en la pastoral de la parròquia, Mateo.

El nostre Bisbe ha presidit la Missa de la catequesi, explicant als xiquets i xiquetes el sentit i la im-

portància de l'acolitat en el camí de la formació i preparació al sacerdoci, i després de l'homilia ha instituit el nou acòlit.

El ritus consisteix en la invitació als fidels a la pregària, la benedicció al candidat i l'entrega de la patena al nou acòlit. Després ha continuat com sempre l'Eucaristia.

Mn. Joan Guerola

Confirmacions a Flix

Diumenge dia 29 de novembre, coincidint en el primer d'Advent, la comunitat par-

roquial de Flix ens trobàvem, seguint totes les normes de seguretat que les nostres autoritats ens

dicten, per celebrar el sagrament de la Confirmació.

Onze joves van rebre de mans del nostre Bisbe aquest sagrament, després de què es va tenir que suspendre per la pandèmia, però la il·lusió va fer d'aquest dia una trobada de Fe, de Compromís i d'inici d'un camí que ens portarà al Nadal.

Que la Mare de Déu del Remei els ajudi a ser testimonis del Do rebut.

Mn. Jordi Centelles Llop
Rector de Flix

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Hem de desmantellar la lògica perversa que atribueix a la possessió d'armes la seguretat personal i social. Aquesta lògica només serveix per incrementar els beneficis de la indústria bèl·lica, alimentant un clima de desconfiança i de por entre persones i pobles» (25 de setembre).

@Pontifex: «Imploro a les autoritats civils que prestin especial atenció als nens als qui els són negats els seus drets i dignitat fonamentals, en particular el dret a la vida i a l'educació» (25 de setembre).

@Pontifex: «Demanem al Senyor el do de la pau, un món sense armes de destrucció massiva! Comprometem-nos a alliberar la humanitat de les armes nuclears, una greu amenaça per al gènere humà» (1 d'octubre).

@Pontifex: «Estem cridats a reconèixer en els rostres dels refugiats el Rostre de Crist famolenc, assecat, nu, malalt, foraster i empresonat, que ens interpel·la» (1 d'octubre).

Molt emotiu funeral pels difunts de la pandèmia a la residència de Morella

Passaven pocs minuts de les 11 del matí del diumenge 13 de setembre. Al placet de l'església de Morella es començaven a aplegar els familiars i coneguts d'aquells majors que ens han anat deixant al llarg dels darrers mesos. El fet de compartir familiars en la residència crea un vincle entre els qui coincidien en les visites. Ara es retrobaven al placet sols amb el record.

L'església de Santa Maria la Major va acollir el solemne funeral. Una celebració pendent des del mes de juny que ha hagut d'esperar fins ara.

Més de quaranta familiars, el personal de la residència, l'alcalde i el jutge de pau van protagonitzar el moment més emotiu de la cerimònia. Una processó de llums roges i flors blanques en memòria dels 32 residents que ens han deixat, va recórrer tota la basílica fins aplegar als peus de l'altar on personal de la residència recollia els simbòlics ciris encesos i els col·locava vora l'altar.

També va haver d'altres moments que van emudir a la basílica sencera, com quan es van fer presents els 32 vellets i velletes dient el nom de cada un d'ells, o quan va sonar «El silenci», una música per tractar de mitigar amb el record, la buidor de no haver-se pogut acomiadar.

La celebració va estar oficiada pel Bisbe de Tortosa, qui ha volgut estar a prop dels familiars en aquest comiat, recordant el significat de la cele-

bració de l'Eucaristia per als cristians i donant un missatge d'esperança a la comunitat.

Mn. Josep Àngel Pitarch

Aniversari d'ordenació sacerdotal (i en van 22)

Normalment, quan es publica un aniversari d'ordenació a la Vida Diocesana sol fer-se perquè coincideix amb el 10è aniversari, o els 25 o 50 anys de consagració. Per als protagonistes d'aquesta notícia, havia de ser un dia especial, perquè a part de celebrar l'aniversari d'ordenació, precisament en el dia de la Solemnitat de Crist Rei (l'any 1998 va ser també el dia d'aquesta festa) havia de coincidir amb la consagració episcopal com a bisbe auxiliar de Barcelona de Mn. Javier Vilanova.

Les restriccions decretades pel Govern de la Generalitat, però, van fer repensar la data. Amb tot, els tres sa-

cerdots varen decidir trobar-se —com han fet cada any, sempre que han pogut— i celebrar la missa en una de les parròquies que serveixen. En aquest cas, va ser a la de Sant Joan Baptista, a la Vilella Baixa. Una celebració senzilla, però sempre emotiva, esperant que ben aviat es puguin reunir novament per a l'ordenació episcopal.

Al final de la celebració, i després de les salutacions oportunes als feligresos, els altres dos companys de Mn. Javier el van obsequiar amb un regal que, de ben segur, farà servir en la seva nova tasca pastoral.

Mn. Jordi Salva

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

11. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [He 1,1-6 / Sl 96 / Mc 1,14-20]. **Urgell:** □ Beata Anna M. Janer i Anglerill, vg., fund. de les Gnes. de la Sagrada Família d'Urgell; sant Higini, papa (grec, 136-140) i mr.; sant Salvi, bisbe i mr.; santa Hortènsia, vg.; beats Gonçal d'Amarante i Bernat Scammacca, prevs. dominicans.

12. ■ Dimarts [He 2,5-12 / Sl 8 / Mc 1,21-28]. Sant Arcadi, mr.; sant Alfred, monjo, patró de l'amistat; sant Nazari, monjo; santa Tatiana, mr.; sant Martí

de Lleó, prev.; sant Victorià, bisbe; sant Antoni-Maria Pucci, prev. servita; santa Cesarina, vg.; sant Bernat de Corleone, rel. caputxí.

13. ■ Dimecres [He 2,14-18 / Sl 104 / Mc 1,29-39]. Sant Hilari (†367), bisbe de Poitiers i dr. de l'Església; sant Gumersind, mr.; santa Verònica de Benasco, vg.

14. ■ Dijous [He 3,7-14 / Sl 94 / Mc 1,40-45]. Sant Joan de Ribera, bisbe de València; sant Fèlix de Nola, prev.;

sant Malaquies, profeta (s. V aC); santa Macrina; beat Pere Donders, prev. redemptorista.

15. ■ Divendres [He 4,1-5.11 / Sl 77 / Mc 2,1-12]. Sant Pau, ermità a Tebes (Egipte, s. IV); sants Maür (Maure o Mauri) i Plàcid, abats, deixebles de sant Benet (s. VI); sants Habacuc (s. VII aC) i Miquees (s. VIII aC), profetes; sant Efi-si, mr.; santa Secundina, vg. i mr.

16. ■ Dissabte [He 4,12-16 / Sl 18 / Mc 2,13-17]. Sant Marcel I, papa (ro-

mà, 308-309) i mr.; sant Fulgenci d'Ècija (†630), bisbe; santa Priscil·la (s. I), matrona romana; sant Berard, prev. franciscà i mr.

17. ■ Diumenge vinent, II de durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [1S 3,3b-10.19 / Sl 39 / 1Co 6,13c-15a.17-20 / Jo 1,35-42]. Sant Antoni el Gran (†356), abat, d'Egipte, patró dels qui tracten amb bestiar, i també de Menorca; santa Leonil·la, mr.; santa Rosalina de Vilanova, vg. cartoixana.

Baptisme del Senyor (B)

COMENTARI

«Ets el meu Fill, el meu estimat»

Avui llegim a l'Evangeli un moment fonamental en la vida de Jesús: el seu baptisme. Jesús, com un home més es posa a la cua per a ser batejat per Joan. Semblaria que no passa res més. Però *quan sortia de l'aigua, veié que el cel s'esquinçava i que l'Esperit com un colom baixava cap a ell i es va sentir una veu des del cel: Ets el meu Fill, el meu estimat, en tu m'he complagut.* Aquesta veu que ve del cel, que ve de Déu, ens descobreix qui és aquell (aparentment) pecador que és batejat: és el Fill estimat de Déu, aquell que és el model per a tots nosaltres. El Pare s'hi complau; és també *el qui batejarà amb Esperit Sant*, com profetitzava Joan. Ara descobrim l'autèntica identitat d'aquell home, de Jesús de Natzaret. Pot semblar estrany però *els meus pensaments no són els vostres i els vostres camins no són els meus. Els meus camins i els meus pensaments estan per damunt dels vostres tant com la distància del cel a la terra*, com diu Isaïes. Ell és l'aigua de la que parla el profeta: *Oh tots els assedegats, veniu a l'aigua, veniu els qui no teniu diners. Escolteu i tastareu cosa bona; estiguedu atents, veniu a mi i us saciareu de vida.* Perquè Jesús farà realitat el que diu el mateix profeta: *Pactaré amb vosaltres una aliança eterna, aliança que manifesta l'amor total de Déu als homes.*

Per això ens convida: *Cerqueu el Senyor, ara que es deixa trobar, invoqueu-lo ara que és a prop.* Ens demana també un canvi de vida: *Que els injustos abandonin els seus camins, que es converteixin al Senyor, que tornin al nostre Déu, tan generós a perdonar.* L'amor de Déu manifestat en l'infant Jesús ens convida a la conversió. Joan, en la seva carta, ens descobreix igualment qui és Jesús: *Qui venç el món sinó el qui creu que Jesús és el fill de Déu? Qui creu que Jesús és el Messies ha nascut de Déu.* Parlem, doncs, de creure, de fe. Per això Nadal és temps de fe, de saber descobrir en el nen acabat de néixer el Fill mateix de Déu, l'estimat del Pare, el model de tots els qui som els seus germans. Encara que ens sembli impossible: «Els meus camins no són els vostres.»

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura del llibre del profeta Isaïes (Is 55,1-11)

Això diu el Senyor: «Oh tots els assedegats, veniu a l'aigua, veniu els qui no teniu diners, compreu i mengeu, compreu llet i vi sense diners, sense pagar res. Per què perdeu els diners comprant un pa que no alimenta, i malgasteu els vostres guanys en menjar que no satisfan? Escolteu bé, i tastareu cosa bona, i us delectareu assaborint el bo i millor. Estiguedu atents, veniu a mi, i us saciareu de vida. Pactaré amb vosaltres una aliança eterna, els favors irrevocables promesos a David. Vaig fer-lo testimoni davant els pobles, sobirà i legislador de nacions. Cridarà una nació que tu no coneixies, i aquesta nació, sense conèixer-te, vindrà corrents, buscant el Senyor, el teu Déu, el Sant d'Israel, que t'ha honorat. Cerqueu el Senyor, ara que es deixa trobar, invoqueu-lo ara que és a prop. Que els injustos abandonin els seus camins, i els homes malèfics, els seus propòsits; que es converteixin al Senyor i s'apiadarà d'ells, que tornin al nostre Déu, tan generós a perdonar. Perquè els meus pensaments no són els vostres, i els vostres camins no són els meus, diu l'oracle del Senyor. Els meus camins i els meus pensaments estan per damunt dels vostres tant com la distància del cel a la terra. Així com la pluja i la neu cauen del cel i no hi tornen, sinó que amaren la terra, la fecunden i la fan germinar, fins que dona el gra per a la sembra i el pa per a menjar, així serà la paraula que surt dels meus llavis: no tornarà infecunda, sense haver fet el que jo volia i haver complert la missió que jo li havia confiat.»

► Salm responsorial (Is 12)

R. *Cantant de goig sortirem a buscar l'aigua de les fonts de salvació.*

► Lectura de la primera carta de sant Joan (1Jn 5,1-9)

Estimats, tothom qui creu que Jesús és el Messies ha nascut de Déu, i no hi ha ningú que estimi el pare sense estimar els fills que han nascut d'ell. Si estimes Déu i complim els seus manaments, no hi ha dubte que estimes els fills de Déu, ja que estimar Déu vol dir guardar els seus manaments. I aquests manaments no són feixucs, perquè cada fill de Déu és un vencedor del món. La nostra fe és la victòria que ja ha vençut el món. Qui venç el món, sinó el qui creu que Jesús és el fill de Déu? Ell, Jesucrist, ha vingut a complir la seva missió per l'aigua i per la sang; no per l'aigua solament, sinó per l'aigua i per la sang, i l'Esperit en dona testimoni, ja que l'Esperit és la veritat. Perquè són tres els qui donen testimoni: l'Esperit, l'aigua i la sang, i tots tres concorden. El testimoniatge dels homes, tot i que nosaltres l'acceptem, no es pot comparar amb el de Déu. Doncs bé, el testimoni que donen aquests tres és el de Déu a favor del seu Fill.

► Lectura de l'Evangeli segons sant Marc (Mc 1,7-11)

En aquell temps, Joan predicava així: «Després de mi ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no soc digne ni d'ajupir-me a deslligar-li la corretja del calçat. Jo us he batejat només amb aigua; ell us batejarà amb l'Esperit Sant.»

Per aquells dies Jesús vingué des de Natzaret de Galilea, i Joan el batejà en el Jordà. A l'instant, quan sortia de l'aigua, veié que el cel s'esquinçava i que l'Esperit, com un colom, baixava cap a ell, i es va sentir una veu des del cel: «Ets el meu Fill, el meu estimat, en tu m'he complagut.»

► Lectura del libro de Isaías (Is 55,1-11)

Esto dice el Señor: «Sedientos todos, acudid por agua; venid, también los que no tenéis dinero: comprad trigo y comed, venid y comprad, sin dinero y de balde, vino y leche. ¿Por qué gastar dinero en lo que no alimenta y el salario en lo que no da hartura? Escuchadme atentos y comeréis bien, saborearéis platos sustanciosos. Inclinaid vuestro oído, venid a mí: escuchadme y viviréis. Sellaré con vosotros una alianza perpetua, las misericordias firmes hechas a David: lo dice mi testigo para los pueblos, guía y soberano de naciones. Tú llamarás a un pueblo desconocido, un pueblo que no te conocía correrá hacia ti; porque el Señor tu Dios, el Santo de Israel te glorifica.»

Buscad al Señor mientras se deja encontrar, invocadlo mientras está cerca. Que el malvado abandone su camino, y el malhechor sus planes; que se convierta al Señor, y él tendrá piedad, a nuestro Dios, que es rico en perdón. Porque mis planes no son vuestros planes, vuestros caminos no son mis caminos —oráculo del Señor—. Cuanto dista el cielo de la tierra, así distan mis caminos de los vuestros, y mis planes de vuestros planes. Como bajan la lluvia y la nieve desde el cielo, y no vuelven allá sino después de empapar la tierra, de fecundarla y hacerla germinar, para que dé semilla al sembrador y pan al que come, así será mi palabra que sale de mi boca: no volverá a mí vacía, sino que cumplirá mi deseo y llevará a cabo mi encargo».

► Salmo responsorial (Is 12)

R. *Sacaréis aguas con gozo de las fuentes de la salvación.*

► Lectura de la primera carta del apóstol san Juan (1Jn 5,1-9)

Queridos hermanos: Todo el que cree que Jesús es el Cristo ha nacido de Dios; y todo el que ama al que da el ser ama también al que ha nacido de él. En esto conocemos que amamos a los hijos de Dios: si amamos a Dios y cumplimos sus mandamientos. Pues en esto consiste el amor de Dios: en que guardemos sus mandamientos. Y sus mandamientos no son pesados, pues todo lo que ha nacido de Dios vence al mundo. Y lo que ha conseguido la victoria sobre el mundo es nuestra fe. ¿Quién es el que vence al mundo sino el que cree que Jesús es el Hijo de Dios? Este el que vino por el agua y la sangre: Jesucristo. No sólo en el agua, sino en el agua y en la sangre; y el Espíritu es quien da testimonio, porque el Espíritu es la verdad. Porque tres son los que dan testimonio: el Espíritu, el agua y la sangre, y el testimonio de los tres es único. Si aceptamos el testimonio humano, mayor es el testimonio de Dios. Pues este es el testimonio de Dios, que ha dado testimonio acerca de su Hijo.

► Lectura del santo Evangelio según san Marcos (Mc 1,7-11)

En aquel tiempo, proclamaba Juan: «Detrás de mí viene el que es más fuerte que yo y no merezco agacharme para desatarle la correa de sus sandalias. Yo os he bautizado con agua, pero él os bautizará con Espíritu Santo.»

Y sucedió que por aquellos días llegó Jesús desde Nazaret de Galilea y fue bautizado por Juan en el Jordán. Apenas salió del agua, vio rasgarse los cielos y al Espíritu que bajaba hacia él como una paloma. Se oyó una voz desde los cielos: «Tú eres mi Hijo amado, en ti me complazco.»